

Να μάθετε τα παιδιά να σκέπτονται ευρωπαϊκά

Οι Έλληνες ξέρουν να επιβιώνουν, λέει
ο Σέρβος καθηγητής Ντούσαν Σιτζάνσκι

της ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΣ ΠΟΥΡΝΑΡΑ

Αν δεν ήταν διαπρεπής ακαδημαϊκός, θα μπορούσε να είχε κάνει καριέρα στον κινηματογράφο. Ωραίος, ευθυτενής και θαλερός παρά τα 85 του χρόνια, ο Σέρβος καθηγητής Ντούσαν Σιτζάνσκι αγαπά την πατρίδα μας με ένα πάθος που σπάνια το συναντάς ανάμεσα στους Έλληνες. Είναι επίτιμος πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πολιτισμού, ειδικός σύμβουλος του προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Μανουέλ Μπα-

Ο αγώνας για την επιστροφή των γλυπτών του Παρθενώνα πάει καλά. Υπάρχουν όραμα, στρατηγική και καλύτερες συμμαχίες. Αρκεί να κρατάτε ψηλά το ηθικό σας.

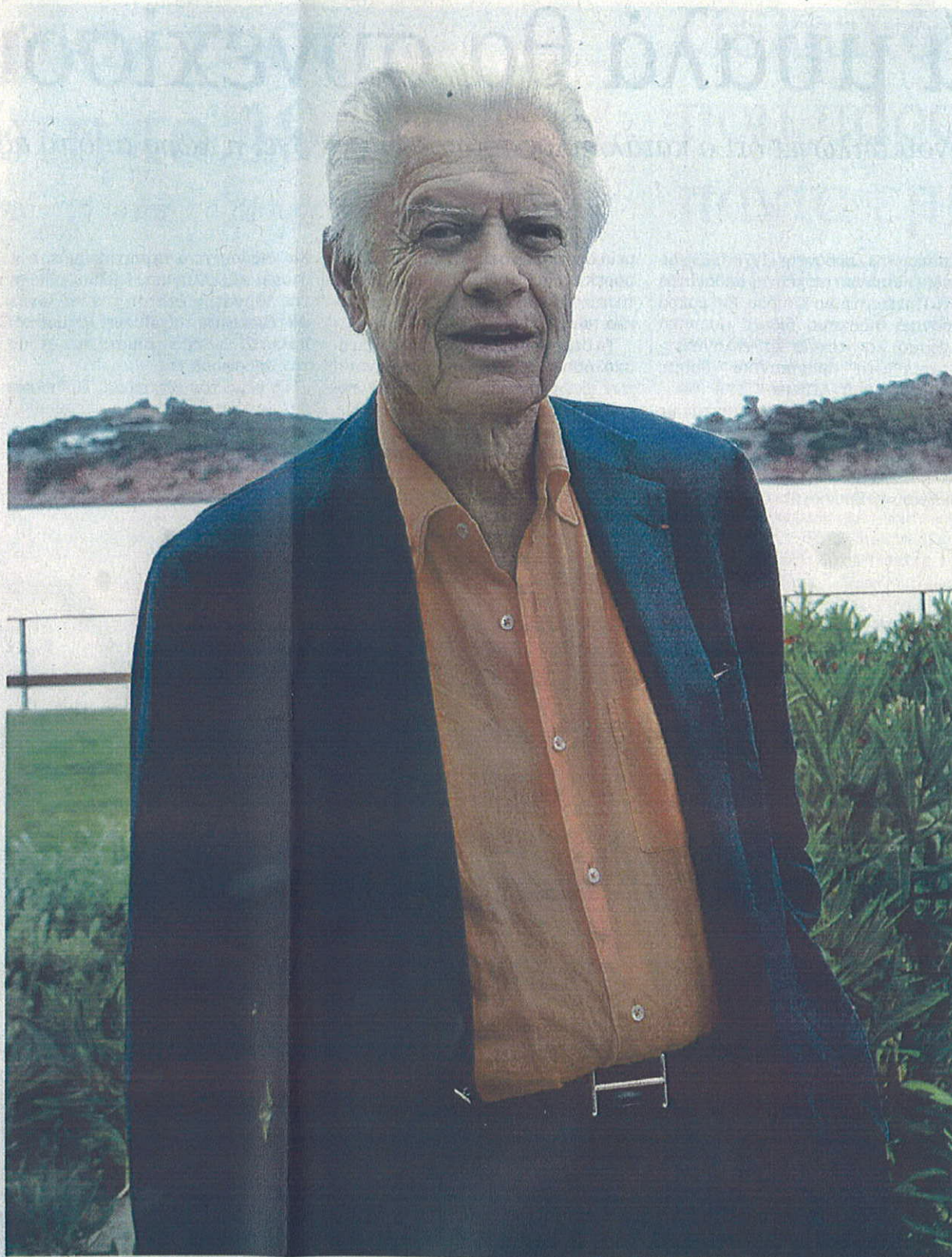
ρόζο, ιδρυτής του τμήματος Πολιτικών Επιστημών του Πανεπιστημίου της Γενεύης, συγγραφέας πολλών βιβλίων για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Παλαιότερα είχε διατελέσει και πρόεδρος του Ιδρύματος Λάτση. Η ιδιότητα που εκείνος ξεχωρίζει πάντως είναι πρόεδρος της Ελβετικής Επιτροπής για την Επιστροφή των Μαρμάρων, ενώ προτρυιότητας του απεδόθη η ελληνική υπηκοότητα. Τον συναντήσαμε στη Βουλιαγμένη κατά τη σύντομη επίσκεψή του στη χώρα μας και μας μίλησε (σε πολύ καλά ελληνικά) για την κρίση σε Ελλάδα και Ευρώπη, αλλά και την αισιοδοξία του ότι θα επαναπατρίσουμε τα Γλυπτά του Παρθενώνα. Πώς αγαπήσατε την Ελλάδα;

— Ηρθα πρώτη φορά το 1955 για έναν χρόνο. Με έφερε η πρώτη μου γυναίκα που ήταν Κρητική. Ήταν άλλος κόσμος τότε. Υπήρχε φτώχεια. Εμάθα ελληνικά και μαζί με φίλους, όπως ο διεθνολόγος Σπύρος Καλογερόπουλος Στράτης, η φιλόλογος Αικατερίνη Δούκα και ο Γιάννης Πεσμαζόγλου, και γίναμε ιδρυτικά μέλη του Ελληνικού Ευρωπαϊκού Κινήματος. Οι Σέρβοι νιώθουν αδελφία με τους Έλληνες. Πολεμήσαμε συχνά τους ίδιους εχθρούς, όπως τους Τούρκους και τους ναζί. Είμαστε ορθόδοξοι, μας δένει η βαλκανική μοίρα που έχει σφυρηλατήσει κοινά χαρακτηριστικά: το πείσμα της επιβίωσης, την υπερηφάνεια, την προσκόλληση στη θρησκεία, την ενσυναίσθηση του θανάτου, συνεπώς και την αγάπη για τη ζωή. Γι' αυτό και μία φορά γλεντάμε σαν να μην υπάρχει αύριο. Εκεί γράφει μέσα μας η μνήμη του πολέμου, του αίματος που χύθηκε, της ιεραρχίας που ανατράπηκε. Οσο διχάζουμε τον Έλληνα ανάμεσα στον Ευρωπαίο και τον Ανατολίτη εαυτό του, ξεχνάμε τη βαλκανική του πετριά, που είναι καθοριστική.

Φάνηκε η διαφθορά

— Πού αποδίδετε τη σημερινή κατάσταση της Ελλάδας;

— Οι Έλληνες μετεμφυλιακά ζούσαν με απίστευτες στερήσεις. Μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα, το βιοτικό επίπεδο ανέβηκε, οι δομές άλλαξαν χωρίς να υπάρχουν θεσμοί. Μετά ήρθε το πλαστικό κρήμα, οι οικονομικές ενισχύσεις της Ευρώπης, που όχι μόνο δεν αξιοποιήθηκαν αλλά πήγαν στις τσέπες κάποιων. Παράλληλα το υπόβαθρο της ανάπτυξης ήταν προβληματικό, σαθρό. Υπήρχε διαφθορά που τώρα φάνηκε.

Ο τουρισμός είναι η καρδιά της οικονομίας σας και πρέπει να τον προστατεύσετε. Τα μέλη του ΠΑΜΕ κλείνουν το λιμάνι και προκαλούν οικονομική ζημιά, εκθέτοντας τη χώρα στο εξωτερικό. Οι άνθρωποι που αποκλείουν τα λιμάνια μπορεί να μην έχουν κοινωνική απήκηση, όμως οι Ευρωπαίοι δεν το γνωρίζουν αυτό, λέει ο Σέρβος καθηγητής Ντούσαν Σιτζάνσκι, πρόεδρος της Ελβετικής Επιτροπής για την Επιστροφή των Μαρμάρων.

— Πιστεύετε ότι θα τα καταφέρουμε να ισορροπήσουμε;

— Οι Έλληνες έχουν πείσμα και ξέρουν να επιβιώνουν. Η κυβερνήσή σας πήρε αυστηρά μέτρα - πιο σκληρά από ό, τι θα έπρεπε - και ο κόσμος υποφέρει. Από την άλλη, τα μέλη του ΠΑΜΕ κλείνουν το λιμάνι και προκαλούν οικονομική ζημιά, εκθέτοντας τη χώρα στο εξωτερικό. Ο τουρισμός είναι η καρδιά της οικονομίας σας και πρέπει να τον προστατεύσετε. Οι άνθρωποι

που αποκλείουν τα λιμάνια μπορεί να μην έχουν κοινωνική απήκηση, όμως οι Ευρωπαίοι δεν το γνωρίζουν αυτό και έτσι δεν μπορούν να τους δουν ως μεμονωμένο περιστατικό.

Απαράδεκτη η Μέρκελ

— Οι Έλληνες από ένθερμο υποστηρικτές της Ευρωπαϊκής Ένωσης τώρα έχουν γίνει πιο σκεπτικιστές...

— Η κρίση σάς κάνει να έχετε αποτραβηχτεί και να επανεξετάζετε τη στά-

ση σας, από ένα μοναχικό ίσως πόστο. Μην βλέπετε τη δική σας ύφεση ως μεμονωμένο εθνικό πρόβλημα. Είναι μέρος της παγκόσμιας κρίσης και ως εκ τούτου πρέπει να βρείτε λύσεις, ανθεκτικές και βιώσιμες σε διεθνές περιβάλλον. Είμαι πεπεισμένος βαθιά ότι αν η Ελλάδα καταρρεύσει θα πάρει μαζί της και την αξιοπιστία της πολιτικής και οικονομικής ένωσης της Ευρώπης. Η στάση της Μέρκελ που δεν έδειξε αλληλεγγύη είναι καταδικαστέα.

Κληρονομιά της Ευρώπης, το κοινωνικό κράτος

— Το ευρωπαϊκό εγχείρημα θα επιζήσει της κρίσης;

— Η προστασία της ενωμένης Ευρώπης δεν είναι μόνο το κοινό της οικονομικό συμφέρον, αλλά η πνευματική της κληρονομιά. Οσο και αν προσπαθήσουμε να συγκλίνομε πολιτικά και οικονομικά, αν τα σχολεία δεν μάθουν τα παιδιά να σκέφτονται με όρους ευρωπαϊκούς, προστατεύοντας παράλληλα τον εθνικό πολιτισμό και την ιστορία τους, τότε είναι δύσκολο να πετύχουμε κάτι. Γαλλία και Γερμανία έγραψαν από κοινού την ιστορία του Α' και του Β' Παγκοσμίου Πολέμου που διδάσκεται στα σχολεία. Ετσι γίνεται δουλειά.

— Πώς βλέπετε το μέλλον της Ευρώπης;

— Είμαι ανήσυχος. Οι τέως κομμουνιστικές χώρες έχουν δώσει προμηνύματα. Στα Βαλκάνια, ο κομμουνισμός αντικαταστάθηκε από τον εθνικισμό και η δύναμη της Εκκλησίας αυξήθηκε. Οσο εντείνεται η οικονομική κρίση τόσο οι πολίτες, σασιασμένοι και φοβισμένοι, θα στρέφονται δυστυχώς είτε στην θρησκεία είτε στην ψευδείς ασφαλεία ορισμένων ακραίων ιδεολογημάτων. Δεν είναι τυχαία η απήκηση της άκρας Δεξιάς σε πολλές χώρες. Δίνει στους υποστηρικτές της ξεκάθαρους στόχους, σε μια εποχή σύγχυσης. Ο λαϊκισμός, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, προκαλεί τρομερή ζημιά στα θεμέλιά μας. Για μένα η μόνη απάντηση είναι η προσκόλληση στα ευρωπαϊκά ιδεώδη. Όταν κάποιος οδηγούν σε αποσύνθεση το κοινωνικό κράτος δεν καταλαβαίνουν ότι έτσι χάνεται σπουδαίο τμήμα της ευρωπαϊκής κληρονομιάς. Αυτά είναι κεκτημένα για τα οποία πάλεψαν οι λαοί της Ευρώπης και τα αναγνωρίζουν ως απαραίτητο στοιχείο της ταυτότητάς μας και συνεπώς της μελλοντικής μας συνύπαρξης. Κόβοντας μισθούς, συντάξεις, πετάμε στον κάλαθο των αχρήστων την ιστορία μας.

Έκανε αυτό που η Ευρώπη κατηγορούσε τόσα χρόνια τους Αμερικανούς. Εδρασε μονόπλευρα, εγωιστικά, χωρίς να σκεφτεί το κοινό καλό.

— Τα γλυπτά του Παρθενώνα θα επιστρέψουν;

— Ο αγώνας συνεχίζεται και πάει καλά. Υπάρχουν όραμα, στρατηγική και καλύτερες συμμαχίες. Το Μουσείο της Ακρόπολης κάνει χαμηλόφωνη συσαστική δουλειά. Αρκεί να κρατάτε ψηλά το ηθικό σας.